

BORAVAK ZA DJECU I MLADE KAO IZVOR PODRŠKE

Rijeka, 8. rujna 2016.

U Rijeci je 8. rujna 2016. godine održan stručni skup pod nazivom »Boravak kao IZVOR podrške« u suorganizaciji Centra za pružanje usluga u zajednici »Izvor« Selce i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Odsjeka za pedagogiju s Ministarstvom socijalne politike i mladih. Stručni skup okupio je oko 70 stručnjaka ustanova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, ustanova za djecu i mlade s problemima u ponašanju, centara za socijalnu skrb, predstavnika akademske zajednice te organizacija civilnog društva.

Boravak za djecu i mlade jedna je od najvažnijih vaninstitucionalnih socijalnih usluga čija preventivna uloga u izdvajanju djece i mladih iz bioloških obitelji ima ogromne pozitivne učinke na cijelo društvo. Svjesni činjenice da mnogo hrvatskih ustanova ima iza sebe desetine godina iskustva u organizaciji boravka kao socijalne usluge te nedostataka stručnih skupova i predavanja na ovu temu, organiziran je stručni skup o temi boravka s ciljem razmjene iskustva i znanja, a s posebnim naglaskom stavljenim na organizaciju rada stručnih radnika koji na terenu pružaju socijalne usluge osnaživanja obitelji u riziku, što jedino i donosi kvalitetne pomake podizanja kvalitete života djece i mladih te čitavih obitelji.

Ispred Ministarstva socijalne politike i mladih sudionike je pozdravila pomoćnica ministrice mr. sc. Diana Topčić-Rosenberg te otvorila stručni skup, istaknuvši kako je tema skupa posebno aktualna u kontekstu provedbe intenzivnog procesa transformacije i deinstitutionalizacije domova socijalne skrbi, potrebe za unaprjeđenjem standarda te osiguranja ravnomjerne dostupnosti usluga, posebno izvaninstitucionalnih, u svim područjima Republike Hrvatske u skladu s potrebama djece, mladih i njihovih obitelji.

Usluga boravka kao izvaninstitucionalna intervencija za djecu u riziku za razvoj problema u ponašanju ili riziku od izdvajanja iz obitelji provodi se već desetljećima u sustavu socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj. Prethodnih desetak godina sve veći broj ustanova (domova/centara za pružanje usluga u zajednici) socijalne skrbi usmjerava svoje stručne resurse u razvoj raznovrsnih izvaninstitucionalnih oblika podrške djeci i njihovim roditeljima u prevladavanju različitih životnih teškoća, a jedna od najznačajnijih je usluga boravka. Usluga boravka nosi veliki potencijal neposredne, pravodobne stručne podrške i pomoći, obuhvaća široku lepezu aktivnosti, a najznačajnije je što omogućava otvaranje ustanova prema lokalnoj zajednici sa svojim uslugama, »izlazak« stručnjaka iz institucije na mjesto gdje se javljaju i uočavaju potrebe i teškoće – a to su obitelj, škola i neposredna životna sredina djeteta. Iako se kontinuirano postižu vrlo dobri rezultati rada s djecom i njihovim obiteljima, ovaj stručni skup osmišljen je kao prilika za razmjenu novih znanja i iskustava te zajedničkog sagledavanja mogućnosti daljnjeg razvoja i unaprjeđenja usluge boravka.

Dubravka Marušić, načelnica Sektora za socijalnu politiku i politike za djecu, mlade i obitelj u svojem je izlaganju prikazala razvoj usluge boravka u ustanovama socijalne skrbi u Hrvatskoj te iznijela aktualne podatke o broju korisnika boravka u različitim ustanovama i školama. Nadalje, naglasila je da je usluga boravka »izbor« podrške u kontekstu procesa deinstitutionalizacije ustanova kao jedan od važnih načina prevencije institucionalizacije djece i unaprjeđivanja kvalitete života djece i njihovih obitelji.

Ispred Centra »Izvor« sudionike je pozdravio ravnatelj Nikica Sečen te naglasio važnost održavanja ovakvih skupova radi razmjene primjera dobre prakse, suradnje i unaprjeđivanja socijalnih usluga. Istaknuo je kako se usluga poludnevnog boravka Centra »Izvor« razvija od 2008. godine te se mijenja i unaprjeđuje sukladno specifičnostima i potrebama samih korisnika i njihovih obitelji. Katja Borovac, psihologinja Centra »Izvor« nadovezala se na riječ ravnatelja prikazom načina rada s djecom, mladima i obiteljima kroz uslugu poludnevnog boravka te savjetovanja i pomaganja obitelji naglašavajući važnost »izlaženja« iz institucije odlascima u obitelj, ispitivanjem potreba svake obitelji i sukladno istima zajedničkim kreiranjem programa i načina rada. Također, izloženo je iskustvo u direktnom radu s djecom i mladima u riziku kroz brojne sadržaje koji se u boravku nude.

Doc. dr. sc. Nena Rončević s Odsjeka za pedagogiju, Filozofskog fakulteta u Rijeci izložila je rezultate evaluacijskog istraživanja usluge poludnevnog boravka Centra »Izvor«, a koji su proveli studenti pedagogije pod njenom supervizijom i podrškom. Studenti su proveli anketu o zadovoljstvu djece i mladih sadržajima, organizacijom rada i stručnim radnicima Centra »Izvor«, te su provedeni intervjui s dijelom roditelja djece i profesora u školama koje korisnici pohađaju. Rezultati istraživanja pokazali su visoko zadovoljstvo svih ispitanih uslugom poludnevnog boravka. Djeca navode da vole dolaziti u boravak, da se osjećaju ugodno u svojoj grupi i da imaju jako dobar odnos s odgajateljima. Roditelji posebno ističu dobivanje podrške i pomoći kroz uslugu savjetovanja te su jako zadovoljni dostupnošću i partnerskim odnosom sa stručnim radnicima Centra. Profesori primjećuju pozitivne pomake kod djece u smislu razvijenijih radnih navika, pisanja domaće zadaće i odnosima s vršnjacima.

Temu »Poludnevni tretmani – cjelovit pristup obitelji iz aspekta kompleksnih intervencija« za ovaj stručni skup pripremile su doc. dr. sc. Ivana Jeđud Borić i dr. sc. Ivana Maurović s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu. Doc. dr. sc. Ivana Jeđud Borić u svojem je izlaganju prikazala rezultate istraživanja u Hrvatskoj o značaju obitelji za djecu u alternativnoj skrbi te o poluinstitucionalnim tretmanima. U svojem je izlaganju istaknula da je za budući razvoj usluga i intervencija važno zadržavanje fokusa na potrebama djeteta/obitelji te širenju i umrežavanju dostupnih usluga. Isto tako, s obzirom na kompleksnosti potreba svake obitelji, a posebno obitelji u riziku, intervencije u radu s obiteljima također trebaju biti kompleksne, ali istovremeno fleksibilne i dinamične.

Doc. dr. sc. Lucija Vejmelka sa Studijskog centra socijalnog rada, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prikazala je različite mogućnosti rada s mladima u riziku uspoređujući tradicionalne modele rada s mladima u odnosu na moderne osnažujuće pristupe u pogledu općeg pristupa mladima, statusu djece i mladih, socijalnih služba i organizacija i uloge stručnjaka. Prikazala je i primjer dobre prakse organizacije iz Škotske koja skrbi o mladima.

Prof. dr. sc. Jasminka Zloković s Odsjeka za pedagogiju, Filozofskog fakulteta u Rijeci na jedan je humorističan način prikazala karakteristike obitelji u suvremenom društvu, promjene u funkcijama roditelja u odnosu na dijete kao i izazovima s kojima se susreću. Također, naglasila je potrebu osnaživanja obitelji u kontekstu podizanja kvalitete života djece i roditelja.

Nakon što su svi izlagači održali svoja predavanja, provedene su radionice s dvije grupe zainteresiranih sudionika skupa koje su vodile Hana Rižovski Delogu i Katja Borovac, psihologinje Centra »Izvor«. Sudionici radionica kroz metodu rada u fishbowlu radili su na ishodima vezanim uz poboljšanje kvalitete usluge poludnevnog boravka u njihovim ustanovama.

Skup je završio donošenjem četiri najvažnijih zaključaka koje je na temelju svih predavanja i diskusije izložila Dubravka Marušić. Utvrđeno je sljedeće:

1. potrebno je uspostaviti aktiv stručnjaka koji rade u boravku, koji će kontinuirano i redovito djelovati u smjeru osmišljavanja aktivnosti i modela unaprjeđenja usluge, uz koordinaciju Ministarstva socijalne politike i mladih

2. potrebno je izraditi standarde usluge boravka

3. potrebno je izraditi model evaluacije usluge boravka

4. potrebno je organizirati periodične susrete korisnika usluge boravka (minimalno jednom godišnje), kao priliku da se čuje »glas djece« i osiguraju uvjeti za njihovu veću participaciju u aktivnostima i odlukama usmjerenim na njihovu dobrobit te pravilno i nesmetano odrastanje.

Priredile: Ivana Azinović Vukelić i Katja Borovac